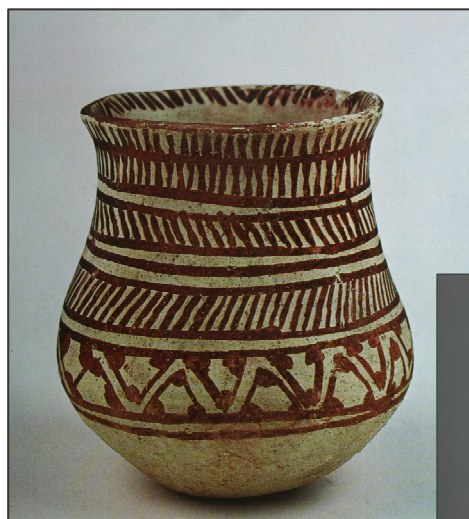
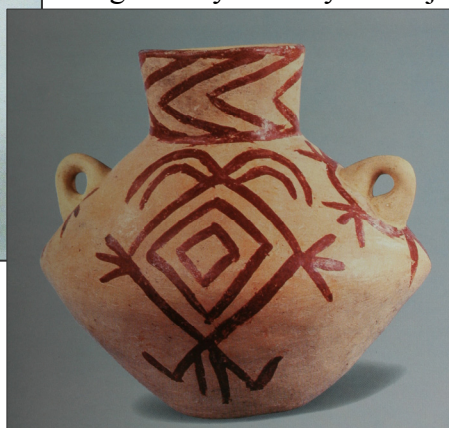

Chemiczne i technologiczne analizy w studiach nad zabytkową ceramiką

dr Małgorzata Daszkiewicz

Mezopotamia, 5550 - 5000 p.n.e.
tzw. Samarra-Ware

Hacilar, Anatolia, ok. 5250 p.n.e.

Nie ma źródeł pisanych, ani żadnych innych przekazów, co nam pozostaje? Tylko patrzeć, podziwiać oraz domyślać się jak i gdzie naczynie zostało wykonane i do czego służyło? Używano je tylko do przechowywania suchych produktów czy do wina? Na te pytania można już odpowiedzieć dzięki badaniom archeo-ceramologicznym.

Archeoceramologia jest wąską specjalizacją w ramach archeometrii, zajmującą się kompleksowym badaniem zabytkowej ceramiki - kompleksowe badania obejmują zarówno badanie składu chemicznego jak i składu mineralogiczno-petrograficznego oraz badania technologiczne i funkcjonalne. Badania ceramiki zabytkowej wymagają nierzadko zastosowania odmiennej metodyki niż w przypadku analiz współczesnych tworzyw ceramicznych.. Tak, więc w badaniach tych wykorzystywane są powszechnie stosowane metody jak również specjalnie opracowane na potrzeby archeoceramologii nowe procedury badawcze. Na seminarium zaprezentowane będą najnowsze metody stosowane celem odtworzenia niektórych aspektów procesów technologicznych wykorzystywanych przez starożytnych garncarzy od okresu neolitu po okres rzymski. Na obecnym etapie badań można odtworzyć sposób przygotowania masy ceramicznej, techniki formowania, zdobienia, temperaturę wypalania oraz funkcje naczyń. Jednakże nadal bardzo trudne jest określenie miejsca wykonania wyrobów ceramicznych (czyli lokalizacja warsztatów garncarskich), pomimo stosowania bardzo precyzyjnych technik określających skład chemiczny czerepu (NAA, ICP-OES, IPC-MS, XRF). W trakcie seminarium będą również przedstawione problemy związane z specyfiką przygotowywania próbek oraz problemy związane z porównywaniem wyników analiz wykonanych w różnych laboratoriach.

Badania nad nowymi metodami dotyczącymi różnych aspektów procesu technologicznego przeprowadzone zostały w Zespole Ceramiki Specjalnej na Wydziale Chemicznym PW, natomiast badania z zastosowaniem analiz chemicznych oraz analizy składu mineralogiczno-petrograficznego w Arbeitsgruppe Archäometrie (Institut für Chemie, Freie Universität Berlin).